

Verdal kommune
Møteinnkalling

Administrasjonsutvalgets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Administrasjonsutvalg
Møtested: Kommunestyresalen, Verdal Rådhus
Dato: 21.11.2019
Tid: 09:00
Til stede:

Evt. forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til rådmannskontoret på telefon 476 92392 eller på epost: line.ertsas@verdalkommune.no .

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Etter administrasjonsutvalgets møte vil det bli avviklet formannskap.

Verdal, 14. november 2019

Pål Sverre Fikse
Ordfører (s)

Sakliste administrasjonsutvalgets møte 21. november 2019

Saksnr	Innhold
PS 7/19	Godkjenning av møteprotokoll
PS 8/19	Økonomiplan 2020-2023 og Budsjett 2020
PS 9/19	Orienteringer

PS 7/19 Godkjenning av møteprotokoll

Økonomiplan 2020-2023 og Budsjett 2020

Saksbehandler: Helge Holthe E-post: helge.holthe@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2019/1480 - /150
---	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for plan og samfunn	19.11.2019	9/19
Utvalg for mennesker og livskvalitet	20.11.2019	9/19
Administrasjonsutvalg	21.11.2019	8/19
Formannskap		
Kommunestyre		

Rådmannens innstilling:

1. Budsjett 2020 og Økonomiplan 2020-2023 vedtas.
2. Det settes av 10 % av skatteinntekter i margin.
3. *Eiendomsskatt*

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 bokstav a) skal det skrives ut eiendomsskatt på all fast eiendom i Verdal kommune.

Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedeler i 2020 (overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 4 promille.

Generell eiendomsskattesats for de skattepliktige eiendommer settes til 5 promille (eiendomsskatteloven § 13).

I medhold av eiendomsskatteloven § 7 blir eiendommer som er nevnt i paragrafens bokstaver a, b og c fritatt for eiendomsskatt med følgende presiseringer:

- a. Fritaket for nyoppførte boligeiendommer etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c skal være avgrenset til 1 helt kalenderår regnet fra utgangen av året boligen var ferdig, eller til kommunestyret endrer eller opphever vedtaket.
- b. For øvrig fritas:
 - Verdal kirkelige fellestråds eiendommer
 - Verdal videregående skoles eiendommer

- Stiklestad Nasjonale Kultursenter A/S' eiendommer
- Stiftelsen Stiklestad Museums eiendommer
- Bakketun Folkehøgskole (skole-, internat- og administrasjonsbygg)
- Idrettslag, religiøse, humanitære og lignende organisasjoners eiendommer som brukes til organisasjonens primæroppgaver
- Innherred Renovasjons eiendommer
- Trondheim havn IKS' eiendommer
- Ecopro AS' eiendommer for andel ikke-kommersiell aktivitet.

Eiendomsskatten skal betales i tre terminer (eiendomsskatteloven § 25).

Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

4. Økonomireglement for 2020 vedtas i samsvar med vedlagt dokument. Reglementet har kun mindre endringer fra 2019, og vil gjelde inntil en mer grundig gjennomgang og revisjon av dokumentet legges fram første halvår 2020.
5. Det vedtas nye gebyr- og betalingssetser for 2020 slik det fremgår av vedlegg.
6. Ramme for låneopptak til videreutlån/startlån settes til kr. 45 000 000.
7. Ramme for låneopptak til finansiering av investeringer (utover Startlån) i 2020 inkl. selvfinansierende investeringer settes til kr. 492 770 000. Det delegeres til rådmannen å velge långiver samt å godkjenne lånevilkår i lånenes løpetid.
8. Rådmannen får fullmakt til å foreta endelige justeringer av budsjettet og økonomiplan, samt fullmakt til å korrigere talloppstillinger som følge av tilpasninger til ny kommunelov med forskrifter og justeringer som følge av evt. organisasjonsmessige endringer.
9. Dersom statsbudsjettvedtaket i Stortinget desember 2019 medfører økning i skatteinntekter og/eller rammetilskudd, skal økningen brukes til å redusere bruk av disposisjonsfond i 2020.
10. Årlig driftsbalanse og realisme i budsjett og økonomiplan er et krav i Kommuneloven.

Økonomiplanens realisme bygger på en forutsetning om at det gjennomføres konkrete tiltak som øker driftsinntekter og/eller redusere driftsutgifter. Reduksjon av ressursbruk i det omfang som økonomiplanen legger opp til, forutsetter reduksjoner i årsverk og/eller reduksjon i antall kvadratmeter kommunal bygningsmasse.

Vedlegg:

- 1 Foreløpig versjon Økonomiplan 2020-2023 og Budsjett 2020
- 2 Økonomireglement for Verdal kommune 2020
- 3 Gebyr og betalingssetser 2020
- 4 Bevilgningsoversikt drift
- 5 Statsbudsjettet 2020 Notat om konsekvenser av KS

- 6 Budsjett drift Sør-Innherad kirkelige fellesråd Økonomiplan 2020-2023
- 7 Investering Sør-Innherad kirkelige fellesråd Økonomiplan 2020-2023
- 8 Møtebok Sør-Innherad kirkelige fellesråd 19.09.2019
- 9 Uttalelse fra Eldreådet til rådmannens forslag til Økonomiplan 2020-2023
- 10 Uttalelse fra Idrettsrådet til rådmannens forslag til Økonomiplan 2020-2023

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kommuneloven krever at det skal vedtas en fireårig økonomiplan. Planen skal rulleres for hvert år. Økonomiplanens første år (2020) er budsjett, og således en bindende bevilgning for bruk av midler i 2020. De økonomiske bevilgningene fra kommunestyret på virksomhetsnivå bidrar til å sikre klare ansvars plasseringer for ressursbruken og for økonomistyring.

For årene 2021-2023 (økonomiplanens andre til fjerde år) er økonomiplanen en foreløpig plan for aktivitet og investeringer. Økonomiplanen vil derfor vise en forventet utvikling i aktivitet og investeringer i planperioden. Den årlige rulleringen av økonomiplanen gjør det mulig å justere kursen underveis. Beløpene i økonomiplanen for årene 2021 - 23 er derfor ingen fast bevilgning, men en synliggjøring av ønsket utvikling innenfor de økonomiske rammene som kan anslås for perioden.

Økonomiplanen bygger på samfunnsmålene i samfunnsplanen, og realiserer tiltak så langt det er mulig innenfor økonomiske rammer og en bærekraftig økonomistyring. Samtidig er det viktig at nye utfordringer og ny kunnskap fortløpende blir håndtert, og også i denne forbindelse er økonomiplanen virkemiddelet for helhetlige vurderinger.

Mulig usikkerhet om forståelsen av kravet i lærernorm:

Det har vært noe usikkerhet om statsbudsjettet har nye føringer for hvordan lærernormen skal forstås. Spørsmålet gjelder om normen skal regnes på skolenivå eller kommunenivå. Kommunen har ingen verifiserte opplysninger om at det blir endringer i normkravet. Hvis det kommer info om endringer, vil det bli gitt informasjon om dette.

Kommunens økonomi:

Økonomiplan og budsjett gir en klar innstramming sett i forhold til fjorårets økonomiplan og budsjett. I kapittel 3.6 beskrives hvorfor det har blitt strammere. Endringen kan oppsummeres i følgende punkter:

- Økte renter og avdrag som følge av økte investeringsanslag
- Økte avdrag som følge av nytt regelverk for beregning av minste lovlige avdrag
- Svak inntektsutvikling
- Sterkere utgiftsvekst
- Bruk av disposisjonsfond til finansiering av drift opphører
- Merforbruk i drift i 2019

En analyse av utfordringer og utvikling i rammer er gitt i kapittel 6. Økonomiplan og budsjett oppfyller kommunelovens minimumskrav om teknisk balanse hvert år i perioden 2020-2023. Økonomiplan og budsjett oppfyller derimot ikke kommunens egne styringsmål for en bærekraftig økonomi. Det er derfor nødvendig å følge opp dette i budsjett- og økonomiplanprosessen i 2020. Det er helt nødvendig at økonomisk utvikling bringes i samsvar med kommunens langsiktige styringsmål. Dette vil gi et sikrere finansielt grunnlag for at kommunen skal kunne levere gode tjenester i de kommende år.

Talldelen som viser bevilgninger i drift og investering og investeringsplan

Budsjettallene for 2020 og økonomiplantallene for 2021-2023 fremgår av kapittel 5.2 og 5.3. Her ligger forskriftsbestemte oversikter som viser tallene for drift og investeringer. Obligatoriske budsjettoversikter (som også finnes som vedlegg nr 4 til saken) er utarbeidet etter nye økonomiforskrifter og har derfor en noe annerledes utforming enn tidligere år. Det er også nye navn på skjemaene.

Skjema for beregning av disponible midler til fordeling har fram til 2020 hatt navnet «skjema 1A» og «skjema 2A», mens fordelingen av midlene har hatt navnet «skjema 1B» og «skjema 2B. Disse skjemaene er omarbeidet etter bestemmelsene i ny kommunelov og heter nå for bevilgningsoversikt drift og investering.

Ut over endringer som følge av ny kommunelov vil det fra år 2020 også bli en endring i grunnstrukturen i skjema for fordeling av driftsmidler (tidligere skjema 1B, nå bevilgningsskjema drift). Frem til 2020 har budsjettfordelingen vært presentert som fordeling av budsjettmidler på gruppeansvar. Gruppeansvar er en gruppering av budsjett for ansvar (kostnadssteder). Denne metoden har altså hatt sterk kobling til budsjettstyring av kostnadssteder og mindre grad kobling til prioritering av tjenester til innbyggerne.

Fra 2020 vil presentasjonen av budsjettet bli endret slik at bevilgningsskjema viser fordeling av midlene til tjenester og innbyggerbehov. Dette er en inndeling som bygger på prinsippene i Kostra. Dette er mao samme system som brukes i kostratallene. Kostra er en nasjonal kontoplan som deler inn ressursbruken etter innbyggerbehov. Denne inndelingen kan i praksis også beskrives som en inndeling etter tjenester. For å unngå at inndelingen blir for uoversiktlig er det valgt en løsning der kostrafunksjoner er gruppert sammen til tjenestegrupper. Konsekvensen av at budsjettet vedtas på tjenestegrupper, er at budsjettendringer på tjenestegrupper skal vedtas av kommunestyret. Fram til 2020 har kommunestyret vedtatt budsjettjusteringer på gruppeansvar. Altså er det en sammenheng mellom inndelingen i bevilgningsskjemaet og hvilke budsjettendringer som skal behandles av kommunestyret. Overgangen til vedtak av budsjett etter tjenestegrupper vil gi et mer organisasjonsnøytralt budsjett der hovedfokus vil ligge på prioritering mellom ulike innbyggerbehov. Budsjettet vil også i større grad synliggjøre hva som er ressursbruken på ulike tjenester. For eksempel vil helsetjenester som leveres i skolen etter endringen fremstå som helsetjenester, ikke som finansiering av en skole. Dette gir bedre styringsdata for prioritering og bidrar til klarere skille mellom politisk prioritering og rådmannens budsjettkontroll. Bevilgningsskjema drift etter tjenestegrupper vil bli ferdigstilt og innarbeidet i dokumentet til formannskapetets behandling av saken. En foreløpig versjon av skjemaet vil bli utlevert i formannskapetets møte 14.11. Her vil formannskapet også få en orientering om det nye skjemaet.

Prosess:

Formannskapetets innstilling skal ligge til alminnelig ettersyn i minst 2 uker før behandling i kommunestyret.

Fagorganisasjonene har fått løpende orientering om arbeidet med budsjett og økonomiplaner. Dette har skjedd gjennom dokumentinnsyn, orienteringer og dialog fra sommeren og fram til budsjettet ble presentert 07.11.19.

Saken legges fram til utvalgene til orientering da det er formannskapetets som innstiller i saken.

Vurdering:

Vurderinger fremgår av budsjett-/økonomiplandokumentet. Økonomiplanens innretning krever tydelig styring og prioritering. Nedenfor er et utdrag av vurderingene og vurdering av punkter i vedtaket.

Til vedtaket punkt 2 om marginavsetning skatt:

Det settes av 10 % av skatteinntekter i margin.

Avsetningen er justert ned fra fjorårets vedtak. Endringen er gjort i samråd med kemner.

Til vedtaket punkt 3 om eiendomsskatt:

Eiendomsskatteinntektene er beskrevet i økonomiplanen kapittel 5.4. Her er det også et beregningseksempel.

Endringstempoet i økonomiplanen er stort, med tilhørende store reduksjoner i bevilgninger til driftsformål. Det er krevende å gjøre ytterligere reduksjoner i 2020 for å kompensere for lavere inntekter fra eiendomsskatt. Det er et midlertidig handlingsrom i 2020 for å kompensere nedgangen i eiendomsskatteinntekter. Eiendomsskattesats boliger kan økes til 5 promille i 2020. I tillegg er det også et handlingsrom i å justere fritaket for nybygde boliger fra 3 år til 1 år. Full utnyttelse av handlingsrommet vil likevel innebære at eiendomsskatteinntektene forventes å bli redusert med 1,5 mill kr fra 2019 til 2020.

Til vedtaket punkt 4 om økonomireglement:

Nytt reglement vil ivareta alle endringer etter ny kommunelov og nye økonomiforskrifter. Nytt reglement vil også sette nye prinsipper for styring, rapportering og bruk av metodikk som skal bidra til forbedringer i økonomisk styring og rapportering. Eksisterende reglement er i liten grad oppdatert med utvikling i verktøy for økonomisk styring og bygger i stor grad på arbeidsdelingen fra samkommunen. Endringer i kontoplan, rapporteringsrutiner og prinsipper for styring bør også omtales mer systematisk i reglementet. I sum betyr dette at det er behovet for en helhetlig gjennomgang og modernisering av reglementet.

Til vedtaket punkt 5 om gebyr og betalingssatser:

Gebyr og betalingssatser er nærmere omtalt i kapittel 5.5 i økonomiplanen.

De fleste gebyrer og betalingssatser økes med lønns- og prisstigning eller i samsvar med regelverk for justering. Det er noe sterkere økning innenfor kultur og idrett enn det som følger av lønns- og prisstigning.

Til vedtaket punkt 6 om låneopptak til videreutlån og startlån:

Rammen for videreutlån til sosiale formål (startlån) ble økt til 45 mill kr i 2019. Det er gode erfaringer med økt utlånsramme både når det gjelder behov og fortsatt liten tapsrisiko på utlån. Den økte utlånsrammen videreføres.

Til vedtaket punkt 7 om låneopptak til investeringer:

Låneopptaket på 492,77 mill kr er en øvre ramme. Det endelige låneopptaket vil kunne reduseres med ubrukte lånemidler. Strategi for likviditetsstyring er beskrevet i finansrapportering i 2019. Det fremgår her at ubrukte lånemidler planmessig avvikles ved at nye låneopptak reduseres.

Til vedtaket punkt 8 om justeringer av budsjett og økonomiplan:

Ny kommunelov med nye forskrifter krever tilpasninger av talloppstillinger og andre formalia. Det må forventes at det vil være tekniske endringer og avklaringer på formalia som kommer på plass i 2020. Dette kan medføre tekniske endringer i talloppstillinger og andre formalia.

Til vedtaket punkt 9 om reduksjon i bruk av disposisjonsfond:

Disposisjonsfondet er ved inngangen til 2020 lavere enn ønsket. Dette har betydning for kommunens evne til å møte uforutsette hendelser. Dersom det oppstår et handlingsrom for å bruke mindre av disposisjonsfondet enn budsjettet, bør fondsbruken reduseres.

Til vedtaket punkt 10 om balansekrav og realismekrav i kommuneloven:

Årlig driftsbalanse og realisme i budsjett og økonomiplan er et krav i Kommuneloven.

Økonomiplanens realisme bygger på en forutsetning om at det gjennomføres konkrete tiltak som øker driftsinntekter og/eller redusere driftsutgifter. Reduksjon av ressursbruk i det omfang som økonomiplanen legger opp til, forutsetter reduksjoner i årsverk og/eller reduksjon i antall kvadratmeter kommunal bygningsmasse.

Økonomiplanen innebærer en sterk reduksjon i driftsrammer. Kommuneloven krever ikke at alle tiltak er ferdig utredet når budsjett og økonomiplan vedtas, men alle krav til reduksjoner skal være fordelt på de tjenestegrupper/virksomheter som skal gjennomføre reduksjonene. Saldering av budsjett og økonomiplan er gjort ut fra et premiss om at det blir gjennomført endringer som påvirker de viktigste kostnadsdriverne. Dette vil i praksis måtte omfatte både antall årsverk og kommunal bygningsmasse.

PS 9/19 Orienteringer